

**PLAN ODNOWY  
MIEJSCOWOŚCI  
BĘDARGOWO**

## Spis treści

1. Wstęp
2. Ogólna charakterystyka miejscowości
3. Analiza zasobów miejscowości
  - a) środowisko przyrodnicze
  - b) środowisko kulturowe
  - c) dziedzictwo historyczne
  - d) gospodarka
  - e) obiekty i tereny
  - f) telefonizacja
  - g) wodociągi i kanalizacja
  - h) gazyfikacja
4. Analiza SWOT
5. Wizja rozwoju miejscowości Będargowo
6. Opis planowanych zadań inwestycyjnych i przedsięwzięć aktywizujących społeczność lokalną w okresie co najmniej 7 lat od dnia przyjęcia planu odnowy miejscowości
7. Odniesienie do dokumentów strategicznych Gminy Szemud

## **1.Wstęp**

Plan Odnowy Miejscowości jest dokumentem o charakterze planowania strategicznego. Stanowi on niezbędny załącznik do wniosków o dofinansowanie ze środków Unii Europejskiej (m. in.: Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013, Regionalny Program Operacyjny Województwa Pomorskiego 2007-2013) inwestycji wpływających na rozwój wsi i wspierających społeczności lokalne.

Plan Odnowy Miejscowości Będargowo zawiera charakterystykę wsi i jej zasobów, diagnozę aktualnej sytuacji, analizę SWOT, wizję rozwoju, cele oraz konieczne do wykonania zadania inwestycyjne. Dokument powstał przy udziale mieszkańców wsi, a jego zapisy zaakceptowane zostały na Zebraniu Wiejskim.

Zapisy Planu Odnowy Miejscowości Będargowo są spójne z dokumentami strategicznymi wyższego rzędu.

## **2.Ogólna charakterystyka miejscowości**

Będargowo – wieś położona w gminie Szemud w powiecie wejherowskim przy drodze powiatowej w kierunku Łebieńskiej Huty. Jest najdalej wysuniętym na południowy zachód sołectwem gminy Szemud. Graniczy z gminami Linia, Kartuzy i Przdkowo. Sołectwo liczy 436 mieszkańców (stan na dzień 31.12.2013r.)

Celem opracowania planu odnowy sołectwa Będargowo jest sformułowanie strategii rozwoju sołectwa, a przedmiotem jest:

- analiza zasobów sołectwa
- analiza słabych i silnych stron oraz potencjalnych szans i zagrożeń, które mogą mieć wpływ na rozwój sołectwa i przyszłości jego mieszkańców
- wizja rozwoju sołectwa
- priorytety rozwoju, cele i projekty.

## **3.Analiza zasobów miejscowości Będargowo**

Analizę zasobów przeprowadzono na podstawie danych statystycznych oraz informacji zebranych przez mieszkańców, a następnie podczas warsztatów z udziałem członków Rady Sołectkiej.

W analizie zasobów uwzględniono:

- środowisko przyrodnicze
- środowisko kulturowe

- dziedzictwo historyczne
- obiekty i tereny
- instytucje i organizacje społeczne
- sąsiadów i przyjezdnych.

### **a) Środowisko przyrodnicze**

Będargowo położone jest z dala od ważniejszych szlaków komunikacyjnych, na terenie pagórkowatym, pomiędzy lasami i zbiornikami wodnymi, tuż przy rzece Dębica, zwanej też Damnicą. Jej źródła należy szukać w pow. Kartuskim, w okolicach Pomieczyńskiej Huty. Dębica płynie ku północy, przez przysiółki: Czyściec, Łączny Dół, Pieprzną Miedzę, Szopy, Cegielnię, Karwiny, koło Holma skręca znowu na południe do rynny polodowcowej u podnóża Będargowa. We wsi znajduje się najwyższe w tej okolicy wzniesienie, które sięga nawet na 206,4 m. Również znajduje się odmulony w 1968 r. znacznej wielkości staw, w pobliżu którego znajdowała się wykonana z drewna, stara, mała remiza o wymiarach 3 na 4 m. We wsi znajdują się wysoczyzny łańcucha moren czołowych, z widocznymi jarami, porośniętymi liściastym drzewostanem oraz różnorodną roślinnością. Głębokość jarów sięga niekiedy do ok. 40 m.

### **b) Dziedzictwo historyczne**

Pierwsze ślady osadnictwa datują się w Będargowie na trzeci okres epoki brązu (1200-1000 p.n.e.), kiedy to teren Pomorza Gdańskiego zamieszkiwała ludność pod nazwą grupy kaszubskiej kultury łużyckiej. Dominującym zajęciem była uprawa ziemi połączona z hodowlą zwierząt, obok której duże znaczenie miała obróbka metali, odlewnictwo, kowalstwo oraz garncarstwo. W okresie kultury prapolskiej (570-1300 n.e.) we wsi pojawia się grodzisko dwuczłonowe typu wyżynnego, który znajduje się około 700 m na południowy zachód od wsi. Gród w Będargowie datuje się na VIII-X w. w obrębie jednego z członów odkryto jamę, która prawdopodobnie służyła za ziemiankę. Najstarszy dokument, w którym pojawia się nazwa Będargowo pochodzi z 1284 r. Występuje w nim jako Baudargona. Dokument ten mówi, że książę Bestwin udziela Piotrowi, synowi komesa Głabuny, cześnikowi gdańskiemu, Wielką Wieś i Będargowo i uwalnia od wszystkich ciężarów prawa polskiego. Jednakże majątek ten leżał w ziemi puckiej. W maju 1334 r. komtur gdański Teodor do Gebeze nadał braciom Jakubowi i Reczenowi wieś Będargowo na prawie polskim, na wieczne posiadanie. Jest to pierwsza wzmianka o Będargowie, leżącym obecnie w parafii Łebno. W XVI w. wieś stanowi własność szlachecką o obszarze 11,5 włók. W roku 1662 Będargowo liczyło łącznie z czeladzią 28 osób, nie licząc dzieci do 10 r. ż. W 1682 r. we wsi pojawia się młyn o jednym kole na rzece Dębicy, gdzie późniejsza nazwa przysiółka nazywać się będzie Stary Młyn. W 1701 r. Będargowo zamieszkiwało 58 osób, wszyscy katolicy. Osiemdziesiąt lat później mieszkają tu 102 osoby, w tym 14 luteran, a reszta katolików. W tym też czasie Będargowo jest wymienione jako wieś z 12 zagrodami, folwarkiem i młynem. Do Będargowa należały: Bagienica, Będargowski Młyn, Borowiec, Czyściec, Holma, Wiesenthal i Szopy. Obszar wynosił 1084 ha. Żył tu 309 katolików i 46 ewangelików. W 1897 r. majątek podzielono na włości rentowe. W 1910 r. w gromadzie było 109 gospodarstw i 678 mieszkańców. W roku 1900 został zbudowany most na rzece Dębica, przepływającej przez Będargowo.

### **c) dziedzictwo historyczne**

Na terenie sołectwa znajdują się następujące obiekty o wartości zabytkowej i historycznej: most na rzece Dębica zbudowany w 1900 r., stare chaty kaszubskie, kapliczki, figury przydrożne, krzyże.

### **d) gospodarka**

Sołectwo ma charakter rolniczy. Tutejsza ludność utrzymuje się przede wszystkim z rolnictwa, zasiłków, rent, emerytur, a pozostała część jest zatrudniona w zakładach mieszczących się poza granicami Będargowa. Niestety we wsi brakuje napływowej ludności z Trójmiasta czy okolic, mimo atrakcyjności naszego sołectwa.

### **e) obiekty i tereny**

We wsi Będargowo brakuje miejsca ogólnodostępnego, publicznego, do organizacji spotkań integracyjnych. Będargowo niestety nie posiada również żadnej świetlicy, czy też innego miejsca spotkań dla dorosłych oraz dla dzieci. W centralnej części wsi zabezpieczono obszar, w którym zaprojektowany został teren o szczególnym znaczeniu dla mieszkańców, który umożliwi organizację imprez aktywizujących lokalną społeczność. Brakuje tu również placu zabaw dla najmłodszych czy też boiska wiejskiego dla tych nieco starszych. Chcąc uprawiać sport (piłka nożna, siatkówka czy inne) tutejsza młodzież jeździ do sąsiednich wsi, by skorzystać z sal sportowych czy boisk wiejskich.

### **f) telefonizacja**

Większość gospodarstw domowych posiada przyłącza telefoniczne. Łącza obsługiwane są przez centralę telefoniczną znajdującą się w Szemudzie.

### **g) wodociągi i kanalizacja**

Mieszkańcy sołectwa Będargowo nie posiadają kanalizacji sanitarnej. Korzystają z bezodpływowych zbiorników na nieczystości płynne, tzw. szamba, które w części są wywożone do pobliskich oczyszczalni, a w części na pola do rolniczego wykorzystania. Taki stan rzeczy wydaje się za niewłaściwy i należy w jak najszybszym okresie doprowadzić do uporządkowania gospodarki ściekowej. Wieś prawie w 90%, przyłączona jest do wiejskiej sieci wodociągowej z własnym ujęciem w Będargowie.

### **h) gazyfikacja**

Wieś Będargowo nie posiada gazociągu wysokiego ciśnienia.

Przewiduje się poprowadzenie przez teren gminy gazociągu wysokiego ciśnienia Ø 500 doprowadzającego gaz do Żarnowieckiej Elektrowni Gazowej i regionu nadmorskiego województwa. Obecnie przez teren gminy przechodzi gazociąg wysokiego ciśnienia Dn. 300 relacji Włocławek- Gdynia, jednakże na terenie naszej gminy brakuje stacji redukcyjnej i sieci średniego ciśnienia.

## ANALIZA ZASOBÓW WSI

Rodzaj zasobu	Brak	Jest o znaczeniu małym	Jest o znaczeniu średnim	Jest o znaczeniu dużym
<b>Środowisko przyrodnicze</b>				
- walory krajobrazu				X
- walory klimatu (mikroklimat, wiatr, nasłonecz.)			X	
- walory szaty roślinnej (np. runo leśne)		X		
- cenne przyrodniczo obszary lub obiekty			X	
- świat zwierzęcy (ostoje, siedliska)		X		
- osobliwości przyrodnicze			X	
- wody powierzchniowe (cieki, rzeki, stawy)			X	
- podłoże, warunki hydrogeologiczne	X			
- gleby, kopaliny	X			
<b>Środowisko kulturowe</b>				
- walory architektury wiejskiej i osobliwości kulturowe		X		
- walory zagospodarowania przestrzennego		X		
- zabytki		X		
- zespoły artystyczne	X			
<b>Dziedzictwo religijne i historyczne</b>				
- miejsca, osoby i przedmioty kultu	X			
- święta, odpusty, pielgrzymki	X			
- tradycje, obrzędy, gwara		X		
- legendy, podania i fakty historyczne		X		
- ważne postaci historyczne		X		
- specyficzne nazwy	X			
<b>Obiekty i tereny</b>				
- działki pod zabudowę mieszkaniową				X
- działki pod domy letniskowe	X			
- działki pod zakłady usługowe i przemysł		X		
- pustostany mieszkaniowe, magazynowe i po przemysłowe	X			

- tradycyjne obiekty gospodarskie wsi (kuźnie, młyny)	X			
- place i miejsca publicznych spotkań	X			
- miejsca sportu i rekreacji	X			
<b>Gospodarka, rolnictwo</b>				
- specyficzne produkty (hodowle, uprawy polowe)	X			
- znane firmy produkcyjne i zakłady usługowe	X			
- możliwe do wykorzystania odpady poprodukcyjne	X			
<b>Sąsiedzi i przyjezdni</b>				
- korzystne, atrakcyjne sąsiedztwo (duże miasto, arteria komunikacyjna, atrakcja turystyczna)		X		
- ruch tranzytowy		X		
- przyjezdni stali i sezonowi		X		
<b>Instytucje</b>				
- placówki opieki społecznej	X			
- szkoły	X			
- Dom kultury	X			
<b>Ludzie, organizacje społeczne</b>				
- OSP	X			
- KGW			X	
- Stowarzyszenia	X			

#### 4. analiza SWOT

Na podstawie analizy zasobów opracowano korzystne i niekorzystne cechy wewnątrz sołectwa jak i potencjalne szansę i zagrożenia występujące w otoczeniu, które mogą mieć wpływ na przyszłość sołectwa i mieszkańców.

## Analiza SWOT - Podsumowanie sytuacji rozwojowej sołectwa

### **SILNE STRONY**

atrakcyjny turystycznie krajobraz (cieki wodne, lasy, pagórki)

rozwój budownictwa mieszkaniowego

sołectwo w pełni zwodociągowane

sołectwo w pełni telefonizowane

aktywna społeczność mieszkańców

### **SŁABE STRONY**

nieopłacalność produkcji rolnej

zły stan nawierzchni dróg

zagrożenie dla bezpieczeństwa ruchu (brak chodników, nadmierny ruch samochodowy)

niedostateczne oświetlenie ulic i osiedli

### **SZANSE**

udział w Programie Rozwoju Obszarów Wiejskich 2007-2015

realne możliwości pozyskiwania pozabudżetowych środków finansowych

### **ZAGROŻENIA**

brak ludności napływowej

pogłębienie fatalnego stanu głównych dróg

## **5. Wizja rozwoju miejscowości Będargowo**

Wizja stanu docelowego powstała w wyniku dyskusji mieszkańców, oraz dogłębnej analizy przez Radę Sołecką. Analizę sformułowano następująco:

**Będargowo - wieś estetyczna oraz przyjazna i bezpieczna dla mieszkańców**

Jakie ma być nasze sołectwo za 10 lat?

- |   |   |
|---|---|
| 1. Co ma je wyróżniać?                                  | sołectwo bardzo dobrze rozwinięte pod względem urbanizacyjnym i z dostępnymi wszystkimi mediami, przyjazne estetyczne i bezpieczne;   |
| 2. Jak je ma pełnić funkcje?                            | sołectwo z pełną infrastrukturą, dobra jakość dróg;   |
| 3. Kim mają być jego mieszkańcy?                        | społeczność obywatelska odpowiedzialna za swoje sołectwo, podnosząca poziom swego wykształcenia, tolerancyjna, otwarta na ludność napływową;  |
| 4. Co ma dać utrzymanie?                                | mieszkańcy mają pracę w miejscu zamieszkania poprzez zatrudnienie oraz własną działalność gospodarczą;<br><br>dochody zapewniają mieszkańcom godziwy poziom życia, zaspakajając obok potrzeb fizjologicznych , również potrzeby wyższego rzędu; |
| 5. W jaki sposób ma być zorganizowane?                  | dobrze rozwinięta sieć organizacyjna - koordynacja ze strony Rady Sołectkiej;<br><br>mieszkańcy samodzielnie podejmują oddolne inicjatywy na rzecz sołectwa;  |
| 6. Jak ma wyglądać?                                     | sołectwo o wysokim poziomie estetyki, mieszkańcy, a zwłaszcza dzieci, mają poczucie bezpieczeństwa na drodze;   |
| 7. Jaki ma być stan otoczenia i środowiska naturalnego? | sołectwo o korzystnym stanie środowiska naturalnego, przyciągająca uwagę ludności napływowej<br><br>mieszkańcy oraz ludność napływowa i turyści są świadomi konieczności dbania o własne środowisko naturalne i otoczenie ;                     |
| 8. Jaki ma być dostęp do opieki lekarskiej?             | w sąsiedztwie istnieją punkty opieki zdrowotnej, w którym dostępne są podstawowe świadczenia lekarskie oraz istnieje możliwość nabycia podstawowych leków;  |

9. Co będzie

proponować dzieciom i młodzieży?

na terenie sołectwa istnieje plac zabaw, boisko wiejskie zapewniające prawidłowy rozwój dzieci i młodzieży od 3 do 16 lat, organizuje się festyny i imprezy kulturalno-sportowe, zapewniające aktywne spędzanie wolnego czasu;

10. Jak będą pielęgnowane obyczaje i tradycje?

Mieszkańcy są świadomi swych korzeni kulturowych i aktywnie wraz z ludnością napływową uczestniczą w życiu społeczno-kulturalnym.

## **6.Opis planowanych zadań inwestycyjnych i przedsięwzięć aktywizujących społeczność lokalną w okresie co najmniej 7 lat od dnia przyjęcia planu odnowy miejscowości**

Arkusze planowania zawiera układ wyznaczonych przez społeczność priorytetów rozwojowych konkretnych projektów. Poszczególne priorytety i projekty zgodne są z ustaloną wizją rozwoju Będargowa.

### **1. Zagospodarowanie przestrzeni publicznej w Będargowie- II etap**

Termin realizacji: 2014-2015

Koszt inwestycji: 50 815,74 zł.

źródła finansowania: środki sołectkie, środki z funduszy unijnych, środki z funduszy krajowych

Przeznaczenie: Poprawa jakości życia mieszkańców

Cel: Atrakcyjna, bezpieczna i czysta wieś oraz rekreacja i integracja mieszkańców

### **2. organizowanie okolicznościowych spotkań, festynów oraz innych imprez rekreacyjnych**

termin realizacji: 2014- 2021

koszt inwestycji: 40 tys. zł

źródła finansowania: środki sołeckie, środki z funduszy unijnych, środki z funduszy krajowych

Przeznaczenie: Poprawa jakości życia mieszkańców

Cel: Atrakcyjna, bezpieczna i czysta wieś oraz rekreacja i integracja mieszkańców

### **3. odremontowanie przydrożnych kaplic i krzyży**

termin realizacji: 2016

koszt inwestycji: 25 tys. zł

źródła finansowania: środki sołeckie, środki z funduszy unijnych, środki z funduszy krajowych

Przeznaczenie: Poprawa estetyki wsi

Cel: Atrakcyjna, bezpieczna i czysta wieś

### **4. oznakowanie wiat autobusowych dotyczących miejscowości**

termin realizacji: 2014

koszt inwestycji: 10 tys. zł

źródła finansowania: środki sołeckie, środki z funduszy unijnych, środki z funduszy krajowych

Przeznaczenie: Poprawa estetyki wsi

Cel: Atrakcyjna, bezpieczna i czysta wieś

### **5. umieszczenie tablicy informacyjnej dla turystów**

termin realizacji: 2016

koszt inwestycji: 5 tys. zł

źródła finansowania: środki sołeckie, środki z funduszy unijnych, środki z funduszy krajowych

Przeznaczenie: Poprawa estetyki wsi

Cel: Atrakcyjna, bezpieczna i czysta wieś

## **6. wykonanie i oznakowanie tras turystycznych, rowerowych i pieszych**

termin realizacji: 2014-2021

koszt inwestycji: 75 tys. zł

źródła finansowania: środki sołeckie, środki z funduszy unijnych, środki z funduszy krajowych

Przeznaczenie: Poprawa estetyki wsi, Poprawa jakości życia mieszkańców

Cel: Atrakcyjna, bezpieczna i czysta wieś oraz rekreacja i integracja mieszkańców

## **7.odniesienie do dokumentów strategicznych gminy Szemud**

Plan określa kierunki rozwoju miejscowości oraz wyznacza konkretne projekty do realizacji. Plan Odnowy Miejscowości Będargowo na lata 2014-2021 jest spójny z:

- **Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013**

- oś 3- Jakość życia na obszarach wiejskich i różnicowanie gospodarki wiejskiej (Różnicowania w kierunku działalności nierolniczej; Podstawowe usługi dla gospodarki i ludności wiejskiej; odnowa i rozwój wsi)

- oś 4 Leader- realizuje cele osi 3 dla tych projektów, które nie zakwalifikowały się do wsparcia w ramach tej osi.

- **Strategią zrównoważonego rozwoju gminy Szemud do 2015 roku-** przyjęta przez Radę Gminy Szemud Uchwałą Nr XXIII/197/00 z dnia 29.09.2000r.

(Obszar "Baza materialna dla usług turystycznych": rozwój bazy turystycznej; Obszar "Zrównoważony rozwój gminy odtwarzający zasoby naturalne": poprawa estetyki wsi, domostw wraz z otoczeniem),

- **Strategię Rozwoju Województwa Pomorskiego** – przyjętą przez Sejmik Woj. Pomorskiego Uchwałą Nr 587/XXXV/05 z dnia 18.07.2005 r.:

priorytet rozwoju II – spójność (Cel 2.3. – ograniczenie patologii społecznych, m.in. poprzez inicjowanie i wspieranie programów profilaktycznych, Cel 2.4 – wspieranie działań służących umacnianiu różnorodności i tożsamości regionalnej, utrwalanie dziedzictwa Kaszub (...), pielęgnacja i rozwój języka kaszubskiego i lokalnych dialektów, Cel 4.2 spieranie kompleksowej odnowy wsi pomorskiej, priorytet rozwoju III – dostępność (Cel 1.2. – poprawa jakości powiązań pomiędzy obszarami peryferyjnymi a obszarem metropolitalnym, Cel 2.6. - wsparcie i stopniowe przekształcanie słabych strukturalnie obszarów wiejskich, Cel 4.1. - tworzenie bezpiecznych i atrakcyjnych warunków życia).

Nasze projekty służyć będą nie tylko wszystkim mieszkańcom sołectwa, ale również turystom, coraz liczniej odwiedzających naszą miejscowość, zwłaszcza w okresie

letnim. Realizacja projektów przyczyni się do zaspokojenia potrzeb kulturalno – rekreacyjnych. Ponadto pozytywnie wpłyną na poprawę estetyki wsi. Wzrost liczby turystów pociągnie za sobą dalszy rozwój usług turystycznych i agroturystycznych, potwierdzając tym samym ponadlokalny charakter naszych projektów.